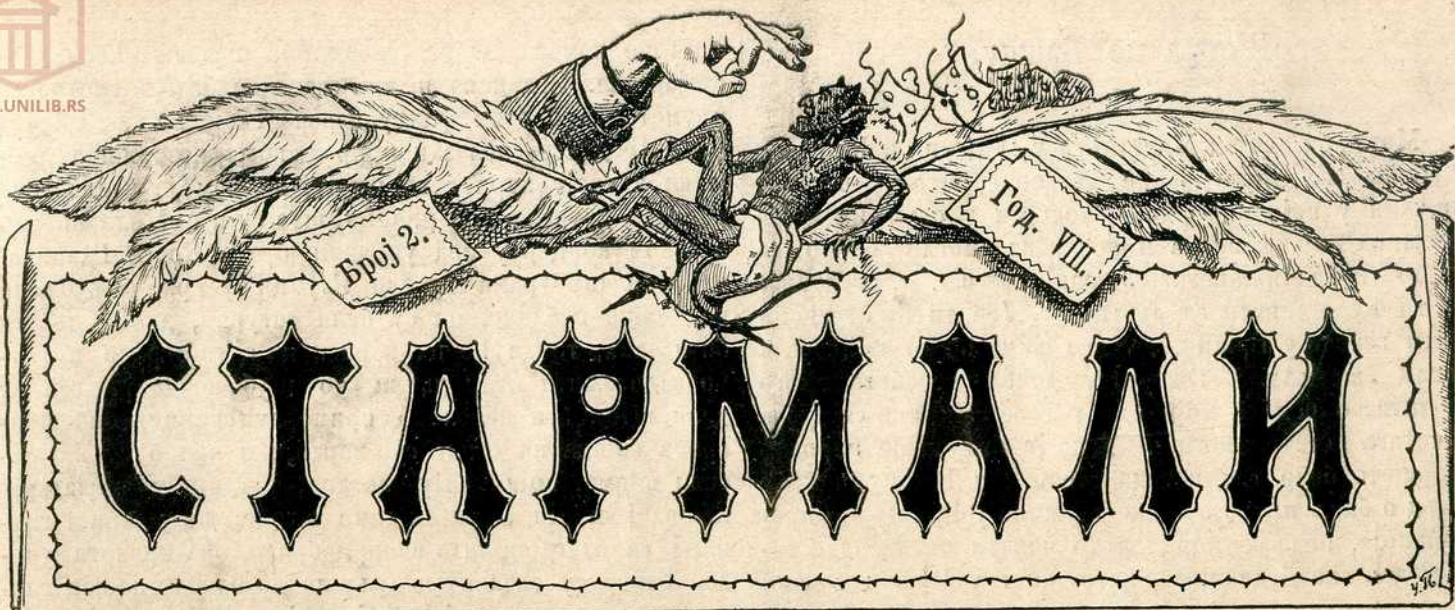

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У Новоме Саду 20. јануара 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ₰. — годишња 2 ₰. — на 3 месеца 1 ₰. За Србију и друге крајеве: 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације није се штамарија А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Курјачина.

На пештанском сабору
Пала је реч јака:
„Маџар мора скинути
Кожу од курјака.“

То је кожа којом-но се
Слабе бабе служе,
То је кожа, иразна кожа,
То није оруже.

Ко с' не игра само жмуре,
Већ се добру нада,
Тај приласаг' данас мора
Кецелицу рада.“

Још Јокаји никад није
Тако мудро рек'о, —
(Штета само, што је тиме
Тако дуго чек'о.)

Што ј' и до сад знао свако
С обичном памети, —
Чему с' наши поклониле
Нотабилитети,

То се данас изаргало
— Видимо и знамо —
Каже нам се и признаје
Да је кожа само;

Сива длака од курјака
Здраво олићана, —

А та кожа нит' је топла
Нит' је штит од рана.

Доле дакле с вучјом кожом,
То ј' обмана клета,
Доле даклем с вучјом кожом,
Што напредку смета!

Ову кожу требали су
Већ давно да баце,
Јербо само отуђује
Питоме јагањце;

Па да с' ради, тако ради
И живо и јако
Да користи буде свима,
Свима подједнако.

Стресте даклем курјачину
Везану под брадом,
Здраву душу, крeпко тело
Одените правдом.

Маните се зверовања,
Ман'те се страха, —
То ће створит' милионе
Чврстих патријота.

На тој речи, мудрој речи
Од многих вам хвала!
То јест, — ако није била
Јокајева шала.

Д.

Шетња по Вршцу.

II.

Могли би смо од Милетићевог студенца поћи даље, па обићи све друге јавне студенце, што су честити Вршчани у најновије доба подигли у спомен наших заслужних књижевника и песника; могли бисмо се прошетати до Бранковог, Јакшићевог и т. д. студенца, али то ћу оставити за други пут. Јер ти ће студенци остати вечито у Вршцу, дакле о њима ће се моћи увек у овим „шетњама“ говорити, док се збива много што-шта, о чем се мора одмах говорити, ако се неће, да читава ствар застари. Тако је ето наше народно позориште било три месеца код нас у Вршцу, па ако се сад о бављењу позоришне дружине у Вршцу не прозбори која, овда се мора на то чекати читаве две године, док не буде позориште опет у Вршац дошло. За то ми нико не може замерити, ако на овом месту прозборим коју о нашој позоришној дружини.

Често сам слушао лепе речи: „уметност не треба да пузи за хлеб“ и: „уметник се не сме понизити за новац“; такођер сам често слушао и о неком „уметничком поносу“, којег репрезентују глумци и сликари, али у практичном животу су то врло често само — празне речи, са којима се покрива уметничка понизност пред — кесом богаташа. Тако је у свету и макар колико ми против тог факта декламовали и с гнушањем говорили, он ће поред свег тог ипак постојати, догод се уметност, чиста и божанствена, међ бољим људима и у чистијем свету, не буде са свим ослободила испод тешког и одвратног господства, које данас и д њом извршује моћ новца. Али поред свих тих данашњих злих прилика има ипак граница, преко којих не сме уметништво и уметник прећи, а да се са

свим не понизи, да се са свим не огрешни о своје достојанство. Ето нека н. пр. сваки пријатељ уметности и уметника о овом факту изрече своје мишљење!

Пред свој полазак приредила је позоришна дружина у своју корист концерт, на ком је суделовао певачко друштво и Српчићи, што су и о Милетићевом великом концерту под управом брата Косте Гавриловића на тамбурама свирали. Глумци су врло обљубљени код наше публике, па су били сигурни, да ће посета бити јака, те да ће их корисница с те стране потпуно задовољити. Али њима то не беше доста, већ су дали штампати неколико примерака концертних програма башка на свиленој хартији и лично су их носили онима, који имају новаца, те да тако поласкају њиховој сујети и да их тиме нагоне, да у корист глумаца на благајни што више добровољних прилога уделе. Такву су свилену цедуљу лично однели нашем владици, па чак и калуђеру Емилијану Радићу и још неким реакционарима, од којих неки никад пису ни завирили у позориште, нити воде о истоме икакву бригу, а сад их уједаред удостојише чланови српско-народне позоришне дружине својим личним посетима и свиленим програмима! Ако је икоме требало носити свилене програме, овда их је требало носити оној „фукари“, што је за три месеца издржавала народно позориште, али да. . . ова ће и тако доћи, а друго, платиће само улазницу, јер јој се не пресипа, да даје велике „добровољне“ прилоге, па ниј; нужно ни да јој се ласка. Међутим, ако ко има новаца, па ма какав он иначе био непријатељ народа српског и позоришта му, њему треба ласкати, треба му лично носити свилене програме, јер — тај ће што уделити.

Ја сам овај најновији чин чланова наше народне позоришне дружине само споменуо, а читаоци нека га

ШОДЛИСТАК

Два малера на мору љубави.

Хумореск.

Било је у недељу 1. јула у десет сати прије подне, кад сам сврнуо у пивару „к првеном носу.“ Сви столови били су пуни гостију. Тек у дну пиваре нађем мјеста за једним столом, код којег су сједила два младића. Поздравим их и седнем им на супрот. Јако ми унаде у очи разлика између ова два млада човјека. — Један од ових доста лијеп, отмена изгледа, мирних плави очију, смеђе дугачке косе, коже fine као у ђевојке — био је одјевен у црно одијело, што некуд лијепо доликоваше његовој замислености. — Други опет много љепши, црне косе и обрва, око му црно, а жив — управо дивљи поглед, као да је просејао у што би погледао, бјелих зуба, који му провириваху испод овеликих црни наусница, кадгод се насмјешисе. Врло лијеп — чу у приростијем одијелу.

Испочетка ми се чинило, да је мој изненадни долазак прекинуо поверљиви разговор тих млади људи — обадва умукосе. За мало, те онај црномањаста прекиде тишину:

„А да, збиља, Јулије, јеси ли чуо, да су се завадили Петар и Стево?“

— Писам ништа чуо. А зашто?

„Ево зашто. Добио Петар још на ускре од Љубице М — ускршње јаје, пак га чувао у кутијици као око у глави. Луче по подне дође к њему Стево. Ријеч по ријеч те дођу у разговор и на Петрову књижицу, „Имаш ли ти, Петре, пјесме Лазе Костића?“ запита Стево. — „Имам“ одговори Петар.

„Па не би ли хтјео да ми их позајмиш?“

„Драге воље“, одговори Петар и отвори ормар, да извади књигу. Чим је Петар ормар отворио, опази Стево некакву шарену округлу кутијицу и разгледа је, ну кад Петар опази, скочи и хтједе да ју огме. То побуди у Стеви радозналост и као у шали изтргне кутију и почне ју отварати, ну Петар опет навали на Стеву — и тако се стану отимати. Најпослије изтргне Стево кутију и отвори ју у наглости, а из кутије изнаде „ускршње јаје“ и — разбије се. — На то се Петар наљути изгрди Стеву и — покаже му врата“ —

— Баш су чудни, рече Јулије; али тај обичај, да се на ускре јаја дају још ми се чуднији чини. Ја би тај обичај искоренио.

„А зашто се ти тако љутиш на тај обичај“, запита онај црномањаста.

— Е, мој Доситије, (тако је дакле оном црном име било) како да није луд обичај? Ја сам познавао двоје љубавника, које је тај обичај раставио, а сад опет два најбоља пријатеља.

„Гле, ти спомињеш пекакове љубавнике. Дед молим

У квалификују како им је год воља, тек држим, да не споменут никако пије смео остати, па то сам и учинио и тиме се потпуно задовољавам.

Најпосле будимо праведни и немојмо са свим строго осуђивати сироте глумце, кад ни други људи од друге струке а у далеко повољнијим околностима не пазе баш врло много на своје достојанство и струку, коју заступају. Али тако ти је у овоме свету. Сиромасу се замера, ако не пазе строго на своје достојанство и ако се н. пр. приликом избора прода за холбу вина; али ако то исто учини ко за какво масно чиновничко звање или за дебеле паре — онда се то дело не осуђује, него се још хвали и узноси до неба. Ово нарочито важи за „Вражије Доба“, које хоће од црнога бело да направи и у име наше автономije да нам на очиглед ескамотише автономiju. Грубо уништавање наше автономije није задовољило господу, те сад се неки од њих претворили у „таузендквинслере“, те хоће да нам докажу, да је $2 \times 2 = 5$ и да нам поред нас живих и оватих збрину нашу автономiju. Но ово ће за ту господу врло тврд коштуњац бити, па се надамо, да ће пре покрхати зубе него што ће им поћи за руком, да га разбију. Но можда господа неће ни покушати, да га зубима разбију, него ће за ту целъ употребити н. пр. барос, али у том случају нека се сетити српске изреке, да такве ствари имају два краја, па с тога није никако саветно, да се човек с истима шали. Боље с миром, него с чиром. —

Ного и сам морам признати, да није лепо, што све о жалосним стварима пишем, те жалостим и себе и друге, па да бих рђав утисак збрисао, сво ме брзо и са једном радосном вешћу.

Ове недеље давао се овде шестнедељни парастос те причај ми зашто су се растали. Мора да је врло занимиво.“

— Да, да занимиво, а и смијешно по слушаоце, али не и по љубавнике,“ рече сјетно Јулије.

„И смијешно? О, то ми се допада. Дед молим те започни.“

— Теби се допада, али се мени не допада.

„Али кад те молим,“ наваљивао је Доситије. „Ти знаш како такве ствари волим, а тим ћу одмах једну више знати.“

— Добро — причаћу ти, али ме не смијеш одати.“

„Не дао бог! Ћутаћу као станац-камен. А зар се то тебе тиче?“

— Да, — то је несретни свршетак моје прве и пошљедне љубави. Дакле слушај.“

Преко Јулијевих усана прелети тужан осмјех а Доситије се намјестио и нестриљиво очекиваше почетак.

— Ти знаш, настави Јулије, како сам неколико дана последије ускреа освануо овђе.

„Знам.“

— Али зашто? То незнаш.

„Знам“, упадне му у ријеч Доситије, „због једног професора.“

— Не. То је био само изговор, да истину сакријем, али прави узрок ћеш сад чути. — Кад сам био, настави Јулије, у трећем разреду, дође неки учитељ играња и о-

владиној странци, која се приликом избора за варошко представништво сретно успокојила и за коју је сам њезин кандидат у овдашњем српском и немачком листу јавно рекао, да се стиди, што јој се од кратког времена прикључио. Покојница није била светла живота, па је за то нико ни не жали, а већ брига ће народњака бити, да се више никад из гроба не повампири.

Вл.

У ш т и п ц и.

У пар ду су „Наше Доба“ прозвали: „Враж'је доба“ и „Лаже Доба.“ Ми сумњамо да ће „Лаже Доба“ изога моћи слагати, доли оне, који се пре времена похвалише, те исписаше на своје чело: „Наше Доба.“

* * *

Како чујемо Срби посланици „српског клуба“ и Срби посланици владине странке у Угарској поцепаше се око питања: хоће ли признати за свој партајски лист „Наше Доба“ или „Пештански Лојд?“ Ђурковић улаже против оба мишљења свој сеператвотум, и тражи, да се за партајски орган прогласи бечка — „Преса.“ „Немзет“ се такође срди, јер држи да он има највише права на то, пошто поред свију осталих „пужних особина“ има и ту, да је писан мађарским језиком.

* * *

Поговара се, да је сад у времечу „Нашег Доба“, „Српски Народ“ постао излишан и немогућ, те ће Јоти Грујићу на место „абфертигунга“ поверити главни надзор над српском новосадеком гимназијом. Ако се то одиста обистини, онда треба сви наши родољубиви листови да купе преглату на „Српски

твори школу за играње. И ја се јавим у ту школу. Кад се школа отпочела, искупи се нас добрано ђака и девојака Сваки од нас ђака доби једну сталну играцицу. Мене западе једна прика — лијена да се је писи могао нагледати. Замисли себи девојку вита осредња стаса, као гар прих очију и косе, бијелих зуба, коже као млијеком заливене, а гласа, који те сјећа на прижељкивање славуја — пак ћеш имати појам о дивоти те моје прике.

„Вјерујем, да је лијена, ну ја се не би могао заљубити, баш стога јер је прика,“ прекидао га Доситије.

— Да, кад си сам при, па ти се плавуше боље допадају. Сад да наставим: укратко да ти кажем па први сам се поглед — што по кажу — до ушију заљубио. Већ за неколико дана изјавио сам јој љубав. Ко сретници од мене? Мој ми се идеал одазвао у љубави. Ето то је почетак, те моје прве љубави.

„Лијеп почетак,“ рече смијућ се Доситије. „А касније?“

— Касније, настави Јулије, слиједила је средина, која је нупе двије године трајала. О овој средини нећу ти ништа причати, знаш и сам да су то све саме „фенстерпроменаде,“ „кокетирања“ и т. д. што можеш у сваком роману читати, а и сам можеш знати, ако си кад заљубљен био.

„Да, и колико сам пута био заљубљен,“ шалио се Доситије, „ал никад дуже од четрнајет дана. Па ипак ми

Народ*, јер би у горњем случају, одржање тога листа било велико и родољубиво дело.

* * *

У Угарској су ударили већ порезу и на пчеле. Многи пчелари чувши то, потукли су своје пчеле и побадали кошнице. Ако се сад онако са какве крушке не наберемо меда, нећемо се одиста набрати меда. (Ваљда од пчела?)

* * *

„Ако вам није право, ви се селите у Америку!“ — рекао је пре неколико година министар Тиса онима, који водеше опозицију. Данас је Немцима из Беле-Цркве и околине под овом мудрог управом одиста догрдило, те се јатомице селе у Америку. Сад су министар Тиса и његове власти окренули реч те веле: „Ако вам није право, а ви терајте опозицију!“ — Доцкан господо!

* * *

Наши мрачњаци траже у „Вражјем Добу“, да трећину посланика за карловачки сабор именује синод. За ону другу трећину посланика траже, да је свештеници бирају између себе. Даље не траже ништа, али се из свега види где се спремају, да ону трећу трећину народом изабраних посланика прогласе за луду, и то с пуним правом, јер памetan човек им не би никад могао ући у такви сабор. Разумемо дакле потпуно шта хоћеју. Θ.

* * *

„Пестер Лојд“ пише за српске нотабилитете ово: „Највиђенији и најувиђавнији српски родољуби осетили су се после дуге борбе као синови Угарске.“ То нам врло мило, што су се ти срп-

је по вољи, да прескочиш ту дугу средину, па да причаш свршетак. Конац дело краси.“

— Ако свако друго, ал' ово некраси, рече Јулије горко се осмјенув. Ну прије него ти приповедим моју несређу, треба да ти кажем, да сам промјенио стан, одмах чим сам се заљубио. Дошао сам у сокак, у ком је и Анка — тако је било име том мом идејалу — сједила. Удовица којој сам у стан дошао била је добра са Анкином матером, те су се увијек похађале, и сваке нећеље, кад је био лијеп дан ишле су у шетњу. И ја сам с њима ишао т. ј. Анка и ја напред, а старице острага Наједанпут освану нашој љубави „црни петак“ на само воскреснуће Христово. Ја сам тога дана обукао ново — тако звано „сако“ — одијело. Ала ми је лијепо уз тјело пристајало тако, да кад сам дугмад закопчао, нисам могао турити руке у џеп. — Послије подне дође Анка и њена мати по моју газдарицу и мене, да идемо у шетњу. Ишли смо по обичају Анка и ја напријед, а старице остраг. Мало по мало удаљимо се ми од старица — и нисмо их више виђети могли. Тада извади Анка „ускршње јаје“ и пружи ми га с речима: „Изволите, господине, за успомену.“

„Ох, како да вам се захвалим,“ прихватим ја, „на овом милом дару? — О гле-гле, шта ово пише:

„Христос воскрес дико мила!

„Ти не гледај ово јаје,

„Већ онога, ко га даје!“

ски родољуби осетили, само нам је жао, што нам „Пестер Лојд“ није уједно јавио, кад нам ваља на бабиње ићи. Или ће ваљда за то специјалне позиве издати?

* * *

Исус Христос је завео обичај, да се са својим ученицима љуби. То је врло леп обичај био, а још лепше је, што га практикују неки данашњи српски професори, те љубе своје ђаке, које су још пре кратког времена хтели протерати. Али онда, т. ј. кад су их хтели протерати, још им није била нужна ђачка помоћ при коригирању, савијању и експедирању, а познато је, да нужда закон мења, па што не би професорима и пољупце изнудила?

* * *

У петак 18. јануара било је код вршачког среског суда рочиште Бранка Драгића против Бурназа, за тим Вернера против Бурназа, опет за тим Бурназа против Вернера, после Косте Стефановића и Лазе Везенковића против Бурназа, и тако за тим Бурназа против Косте Стефановића и Лазе Везенковића. Уз то су саслушани још врло многи сведоци, који су сви против Бурназа говорили. Кад тако стоје ствари, онда није ни мало чудновато, што се суд забунио, те не може изрећи пресуду, него све непрестано одлаже ствар. Такве „заплетене“ ствари забуниле би и много будније главе, него што су у вршачких и белоцркванских судија.

* * *

Панчевачки лист „Наше Горе Лист“ радује се, што излази нов књижеван лист „Стражилово“, али вели, да би се још већма радовао кад би исти лист (Стражилово) излазило у Араду или Сегедину. Па ништа лакше од тога. Нека се Касапиновић обрати на Тису са

„Ох, хвала вам — по сто пут вам хвала, како је то леп дар,“ повичем ја занешено.

„Али само да знате, како сам се мучила, док сам то исписала,“ прихвати она.

„Па зар сам ја вриједан, да се тако миле ручице труде због мене? Нипошто?“

„О, молим лијепо, немојте бити одвише скромни.“

„То нисам, јер исгину говорим,“ бранио сам се ја . . .

„Ал гђе је среће, ту је и несреће,“ настављаше Јулије, „тако се и мени догоди несрећа, кад сам јој се најмање надао. — Ми баш у најлепшем разговору, кад се указа мати Анкина. Анка се зацрвене и повикну: „За бога, господине, сакријте јаје, да га мати не види — иначе наопако.“ — Несрећом мојом био је капут скопчан, те кад сам у наглости хтео јаје у џеп турити, јаје се раздробило и како је било муњак, стаде низ капут — цурити Анка врисну, а смртна блиједоћа покри њежне јој образчиће. На то стигне њена мати и псујућ одведе ју кући. Ја сам као луд за њима бленуо, а народ се око мене скупио, те се церекао и ругао — ох, како је страшно то церекање, још ми је и данас у ушима. Бог зна, како би дуго тако стајао, да није дошао мој пријатељ „Кучебра“ (тако смо звали једног свог друга) и помогао ми да очистим капут, те ме кући одвео.

(Свршише се.)

молбом, да посрби арадеку и сегединску ђимназију, т. ј. да тамо Србе постави за професоре, па ето ти и у тим мађарским варошима књижевног српског листа и „Наше Горе Лист“ био би узадовољен.

Вл.

Ђука. „После првог збора наших по-табилитета у Будапешти, сазван је велики збор у Кикинди. Сад се ето сазива други збор у Будапешти; па шта мислиш да ће доћи после њега?“

Шука. „Можда други велики збор у Папчеву.“

Ђука. „А ако у току времена дође и до трећег збора у Будапешти?“

Шука. „Е онда се за цело неће ни гди више сазивати трећи велики збор.“

Ђука. „А зашто?“

Шука. „Зато, што онда нећемо више говорити: „трећи велики збор“, него: „harmadik nagy gyűlés.““

Ђука. „Знаш ли ти како изгледа сатана?“

Шука. „Нисам имао част да баратујем с њиме. — А јели теби познат?“

Ђука. „Герман Анђелић. . . .“

Шука. „Шта кажеш човече? Та ваљада неће бити?!“

Ђука. „Та слушај да ти кажем. Герман Анђелић у своје писму на вселенског патријарха вели: „сатана ни ти спава ни ти дрема; не престаје кукољ сејати и мреже ђаволске ради ловљења верних простирати. . . .“

Шука. „Е кад он каже, онда ће ваљада бити тако, јер му то знање сида у сгруку.“

Ө.

П у с л и ц е.

* * * Тај Гарашанин да има вица, он би и велику скупштину сазвао, ал би је тим истим указом уједно и респустео. Та за бога сад су месојеђе, па што се не би и устав до миле воље и з и г р а о, а да му ипак ништа не фали.

Ѓ Кажу да је Анђелић попредио цариградском патријару: „Ако ти на мене бацаш једну анатему, ја ћу на тебе бацити три анатеме.“ — Цариградски је требао примити три анатеме, па вратити карловачком девет; овај би њему 27, — а онај овоме 81. — То бар није скупо, а народу лепо отвара очи.

○ Кажу да је последња експлозија у Лондону јако и ритирала Енглеze. Тиме се ситуација окренула тумбе. Услед те и ритације Енглеска изгледа као Ирланд, а Ирландези постали су хладнокрвни гледаоци са енглеском флегмом.

△ У Сарајеву већ има коњска железница. Тиме

се, истина, задатак цивилизације још није коначно решено, али се бар задатку своје коначно приближује.

✠ Стрелачко друштво у сред Новог Сада држало је свој бал баш на српски крстов-дан. (То је ваљада за то, да Србе одбију). — Али зато је читаоничко друштво у Крупњу у сред Србије, држало беседу, где у распореду игара и „чардаш“ фигурира. (То је ваљада за то, да Маџаре к себи привуку.)

= Martin из Париза даје од себе изјаву да он не стоји ни у каквом сродству са Martinом из Загреба.

□ Брак још и може каткад да остане тајна. Али помисао на растављање брачно мора да избије на јавност.

□ Терати српске ђаке из школе у „циркву“ и ругати им се српском имену и поносу, за такве ствари није баш пуждан професор Крбек, — то би могао урадити и ма који крмек.

Ђира. Руку на срце, али призивати се мора да су Срби у Хрватској, особито у развојаченој граници, при изборима много помогли крајњој опозицији.

Спира. Дабогме, јер су мислили кад се зове странком права, да ће знати шта је право. За то су толико помоћи стекли.

Ђира. Али ако се стану тако тушканити и мазурати по српском праву, као што су почели, онда ће им пови избори показати, да пису стеклиши, него растеклиши припомоћи, коју им српски бирачи додеше.

Ђира. За што је уредник „Нашега Доба“ четири месеца унапред једнако телалио, како ће дивни бити уводни чланци, што ће му Ђ. В. у листу писати?

Спира. За то, јер после четири месеца неће ни слепа кокошка из тих чланака мудрости бирати.

Штампарске погрешке.

У разним књигама и листовима.

Човек никад не зна шта му доноси бан, (у место: дан) — а шта ноћ.

Ко хоће да пише историју наших дана, у Пешти ће наћи најлепше краће, (у место: грађе).

Анђелић не може да се окрене на добар пут; жуљи га пизма (у место: чизма).

У Босни је залутало једно женско дете од седам година. Зове се Анексија, (у место: Алексја.)

У Србији филоксера не може да нашкоди локоту, (у место: чокоту.)

Проба пера.

LXXXV.

Утеха.

Доста сам надрљ'о
 За годину дана.
 Мале песме једва с' виде
 Из големих маца.

Све сам писо пешице —
 Ал ми није жао —
 Да сам јак'о Пегаз,
 Већ би с њега спао.

LXXXVI.

Пријатељу, који би се женио, па ме пита за савет.

Благо оном, ком је жена
 Као горска вила,
 Па у мираз донесе му
 Појачање крила.

Ал така се цурица
 Крије у залађе.
 А љубав је слепица —
 Не мож' да је нађе.

LXXXVII.

Мајстор Сима.

Питао сам мајстор Симу,
 Хотев' шалу збити :
 Шта б' радио, кад се вино
 Не би дало пити ?

Али мајстор Сима
 Није се помео,
 Одговор ми брзо даде :
Ја би га тад јео.

LXXXVIII.

Нова астрономска теорија.

Земља ј' наша чигра
 И то поголема, —
 Вртила се не би
 Да свог бича нема.

Кад та чигра хоће
 Да се заустави,
 На небу се одмах
 Репатица јави.

Ошине је вешто
 Својим дугим репом,
 А земља се врти даље
 Готовошћу слепом.

Једанпут ће репатица
 Земљу омашима, —
 И бог ће је карат',
 Ал ће доцне бити.

Мисли једног дрвеног филозофа

За дивно чудо ! Та фукара, тај прост народ, толико се пати г л а ђ у, па никако да постане у г л а ђ е ц; а на против: богаташи, што год више *једу*, све су *једовитији*.

Слепци, који неће да читају „Видело“, неће никада прогледати.

Чим опазим да се когод не слаже са мојим начелима, ја се таки сложим са његовим начелима. Па тај начин могу свакога уверити, да ја имам право.

Пророк је хисторичар будућности; а хисторичар је пророк прошлости. (Но, ово сам баш генијално избацио.)

Којима се мозак суши, нека се угледају на мене. Ја се дубоко удубим у дубоке мисли и — увек нађем воде.

Ја тако мрзим тај проклети динамит. Да могу, сав би га спалио *)

Кад ми се други смеју, то ми је неправо. Ал кад ми моја рођена жена каже да сам шмокљап, — на њу се не срдим. Јер она ипак најбоље разуме моје високе мисли.

Свака идеја ваља да има у себи бар толико реалности, да је је и најпростији полицај може схватати.

*) Далеко вам лепа кућа од нас, са таким пасијама, господине филозофе !
 Ур.

Из пакрачке дијецезе.

З о р к а. Је-ли, мати, зашто мени још не расту крила?
 М а т и. Бог с тобом, дијете ! Та људи немају крила.
 З о р к а. Ал мени у школи једнако говоре, да сам ја т и ц а.

М а т и. А каква тица ?

З о р к а. Хрв а т и ц а.

М а т и (замисли се) — Е онда ће најбоље бити, да и без крила из те школе одлетиш. Седи код куће, па учи што ја знам. Док нам не буде могућно да будемо и Срби и школовани, боље нам је да останемо Срби, — ма и нешколовани. Школа, ако те неће утврдити у светињи нашој, док је мене живе нећеш ићи у школу да се тамо одрођаваш.*)

*) Ово нам се јавља као од речи до речи истинито. А ми оваку српску матер и гњев њег много боље разумемо, него што разумемо срамно мекуштво тридесет посланика српских на хрватском сабору.
 Ур.

У гостионици

Путник. По, јесте чули, фала вам лепо на вашем донаку. Васцелу ноћ ни ока писам могао заклопити од сиљних стеница.

Гостионичар. По, то ми је баш чудно. А ја сам јуче сам својом руком ваш кревет чистио, и убио сам их најмање две стотине.

На нову годину.

Пацијент. Господине докторе, ви сте мени живот избавили. Ја вам дугујем мојим животом и то вам нећу никад заборавити.

Доктор. О молим, молим, мој је рачун много мањи. Ви мени дугујете само педесет форината, — па гледајте да то не заборавите.

Досетљив човек.

А. О брате, ја сам ти прави мученик. Не могу целу ноћ да спавам. А знаш за што? Чим очи сведем а ја таки почнем тако сграшно ркати, да се од тога таки пробудим.

В. Па томе је лако помоћи.

А. А како, молим те?

В. Лежи у другу собу, па пећеш ћути своје ркаће.

А. Баш ти хвала!

Добро су се нашли.

Брижна мати. Ви дакле, господине докторе велите, да моја кћи има дифтеритис.

Високоучен доктор. Тако је и није друкчије.

Брижна мати. Уф, уф, уф! — А молим вас, како се добива та болест? — Од куд долази тај дифтеритис.

Високоучен доктор. Дифтеритис? — питате од куд долази дифтеритис? — Дифтеритис, знате, то је грчка реч, ergo, — дакле мора бити да долази из Атине.

Брижна мати О, о! А Тина се баш и зове моја слатка девојчица. Дакле мора бити да је тако, као што ви кажете.

Високоучен доктор. Хе, хе, хе! Баш ми је драго, што сте са мојим одговором задовољни.

Одговори од уредништва.

Обраду Габоровом у В. Кикинду. Хвала вам на лепим жељама. Знаш да српски ратар неће написати песму, која му не иде од срца. Песму вашу показашу најближим пријатељима, али у своје листу штампати је не могу.

„Лабудови“ — То би било добро за немачке „Pikante Blätter“, ал за „Стармали“ није.

О. П. Н. Употребимо, што се може.

Новије књиге и листови,

које уредништво добија у замену.

Летопис Матице Српске. Уређује А. Хаџић. Књига 141. (1885. свеска прва). У Н. Саду српска штам. др-а Свет. Милетића 1885. Цена 70 новч.

Општи земљопис за најстарије разреде народних школа. Саставио Јов. Благојевић. Друго поправљено и знатно проширено издање. У Сомбору, издаје књижаре М. Каракашевића. 1885. Цена 36 новч. — 30 пара д.

Домашње животиње. Пјесме Јосипа Милковића. Сlike од Е. Leutmanna. У Загребу 1885. Наклада свеуч. књижаре Франје Жупана.

Вардар. Календар за годину 1885. — у Бечу. — Цена 1 грош.

Наше Доба. Лист за политику, просвету и привреду. Излази у Н. Саду двапут недељно. Издаје и уређује Др. Стев. Павловић. Годишња цена 10 фр.

Вук. List za književnost i umetnost. Излази двапут месечно у Задру. Власник и уредник М. Цар. Год. цена 4 фор.

Наше горе лист. Недељни лист за просвету — и привр. цели. Излази у Панчеву. Издаје и уређује Јован Поповић. Годишња цена 4 фор.

Брка. Шаљиви лист за свакога. Излази у Београду недељно једнапут. Власник: Љуба Ј. Војевић. Уредник: Васа Ђема.

Метода Тусел-Лангенштајтова. 25. Писмо. Настава за темељно учење мађарског језика од Адолфа Ролера. Издање књижаре М. Каракашевића у Сомбору. Штампана Ф. Витерман у Сомбору.

Надзорништво Текелијиног завода у Будимпешти. Бр. 60 / 1884.

ПОЗИВ

на прилагање ради подизања „Пантеона“ у дворани Текелијиног завода у Будимпешти.

Неумрли народни добротвор Сава Текелија оснивајући дана 21. авг. 1833 год. свој завод ради васпитања и изучавања сиромашних али даровитих синова свога народа, изразио је у „Основателном писму“ жељу: да се у једној дворани завода устроји „Пантеон“, а то ће рећи, да се ту смести галерија ликова славних људи, заслужних по просвету наше отаџбине, по просвету српскога народа. „Пантеоном“ овим желео је Сава Текелија да подстрекава своје питомце, да се угледају на велике, славне и заслужне мужеве. Жеља ова Саве Текелије — подизање „Пантеона“ — није до сада остварена.

Пошто ће се дана 21. авг. 1888 навршити равно 50 година, од како је Сава Текелија завод свој основао, а завод овај за време, од како постоји, васпитао је преко 200 даровитих српских синова на славу имена Текелијина, на корист отаџбине и српскога народа — то би лепо било, кад би се из признања према овом великом добротвору нашега народа бар до навршетка педесетогодишњице Текелијиног завода могла замисао и жеља Текелијина у погледу подизања „Пантеона“ у заводу његовом остварити.

За подизање тога „Пантеона“ нужна су материјална средства, о којима потписано надзорништво Текелијиног завода не располаже.

У жељи да се оствари ова замисао и жеља Текелијина у што већу славу имена његовога а на подстрек српских покољења, која ће се у заводу његовом васпитавати:

1. Позива потписано надзорништво све „Питомце Саве Текелије“, који су његову милост уживали а у животу су, позива и остале родољубиве Србе и Српкиње, да дарују и скупљају добровољне прилоге на подизање „Пантеона у Текелијином заводу“.

2. Издало је по каменорезу налазећем се у архиви Текелијиног завода уметнички израђен лик Саве Текелије, којим ће се по цену од 1 фор. моћи уресити свака српска кућа, а чист приход од продаје тога лика употребити се са прилозима заједно такођер на подизање „Пантеона у Текелијинем заводу“.

Добровољни прилози даровани и скупљени на ову цел и новац од продаје Текелијиних ликова шиље се: „Благајни Текелијиног завода у Будимпешти (улица „Зе-

леног дрвета" бр. 25) — у које се може и лик Текелијин наручити — а потписано ће надзорништво свака три месеца у српским листовима: а обнародовати имена и прилоге родољубивих приложника, које је благајна Текелијиног завода на горњу цељ примила.

Из седнице Надзорништва Текелијиног завода држане у Будимпешти 3. (15.) јануара 1885.

Светозар Бакић с. р. Светозар Милутиновић с. р.
перовођа. председник.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

ПЧЕЛА

ИЛУСТРОВАН ОРГАН ЗА СРПСКЕ ПЧЕЛАРЕ.

УРЂУЈЕ

Драгутин Посниковић.

„ПЧЕЛА“ излази једанпут месечно на табаку велике осмине.

ПЧЕЛА“ стаје годишње 6 динара или 3 форинта.

Претплату из Србије треба слати издавачу „Пчеле“ књижарници Велимира Валожића у Београду, а из Аустро-Угарске, Црне Горе, Босне и Херцеговине, једино књижарници Браће Јовановића у Панчеву.

„Пчела“ ће и у овој години доносити разноврсне поучне и корисне чланке из многог пчеларства објашњене уједно и са сликама. На „Пчели“ ће и даље радити наши признати пчелари, који су и до сад радили и који ће и у будуће као стални сарадници потпомагати „Пчелу“ својим расправама. Као главни сарадник биће и у овој години наш најјенијалији пчелар г. Јован Живановић.

„Пчела“ ће у овој години доносити осим многих разноврсних слика још и слике неких наших и страних највећих умних пчелара уз опис њихова живота и рада на пољу ове гране народне привреде.

Осим тога у „Пчели“ ће се доносити врло поучни и краћи саставци о продуцирању меда и воска за разне домаће и трговачке потребе.

Без готове претплате „Пчела“ се не ће више никоме, без разлике, слати на вересију. Досадање наше дужнике умољавамо да нам се што пре одуже.

Први број „Пчеле“ за ову годину изашао је и разаслаће се свима онима који су до сад били претплатници као и онима за које држимо да ће се претплатити. Ко жели примати „Пчелу“ за ову годину, тога молимо да се пожури са пошиљањем претплате, јер други број послаћемо само онима који до 1 фебруара о. г. пошљу претплату.

у Београду. 2. јануара 1885 год.

Уредништво и издаваштво „Пчеле.“

Распис награда

за најбоље хумореске.

Овим расписујемо три (односно шест) награда за најбоље хумореске, које ће изићи у подлистку „Стармалога“ у току године 1885.

25. фор. добиће писац најбоље хумореске а 8. фор. писац за овом најбоље хумореске, које буду изишле у „Стармалом“ месеца јануара, фебруара, марта и априла.

Тако ће исто бити награђене две најбоље хумореске које буду изишле месеца маја, јуна, јула, и августа.

Тако ће исто бити награђене две хумореске које буду изишле месеца септембра, октобра, новембра и децембра.

Награде ће досуђивати сами наши претплатници и уредништва која примају наш лист у замену. Имена оних који буду гласали увек ће се штампати.

Издаваштво „Стармалог.“

Све дужнике наше, којима су разаслаће нарочите карте и сада уз овај број црвене це-дуље, молимо да сваки свој дуг у најкраћем року подмирити изволи, како би се опростили непрестаних опомена и ми досаднога посла.

Администрација „Стармалог.“

ЈОШ СЕ МОЖЕ ДОБИТИ

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1885.
СА НАЈОДАБРАНИЈОМ САДРЖИНОМ И 25 ВЕШТАЧКИ ИЗРАЂЕНИХ СЛИКА

ГОДИНА ЈЕДАНАЕСТА

Цена 50 новч. или 1 динар

Ко поручи најмање 25 ком. за готов новац, добија комад по 33 новч. Наручбине ваља упућивати издавалац-штампарији А. Пајевића у Н. Саду.

ОГЛАСИ.

ПОШТОВАНИМ ДОМАЋИЦАМА

У интересу је сваке домаћице без сумње, да може у свако доба зготовити добру каву, а то се зацело најбоље даје постићи мешањем Чинкел-ове црвеног крста каве, која је као што сви признају најваљанији и најкуснији фабрикат.

За то не треба ни једна домаћица да пропусти, а да не набави за своју кућу:

ЧИНКЕЛ-ОВУ ЦРВЕНОГ КРСТА КАВУ.

Чинкел-ова црвеног крста кава може се добити у свакој већој спеџерајској трговини у округлим пакетима од круте хартије.

Онда је само права, ако има на њојзи заштитна белешка црвеног крста.

С поштовањем

Авг. Чинкел-ови синови

9—15

Aug. Tschinkel Söhne.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
ЛЕ ХОУБЛОН

JE PAPER

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од **SAWLEY & HENRY** у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај папир за цигарете прави, ако је на сваком листу отисак „Le Houblon“ и ако важи картон има марку штићеницу и сигнатуру.

500 FEUILLES
FORMA FRANÇAIS
SAWLEY & HENRY
C. FABRIQUE
UNIQUE DE PARIS

17 Rue de Valenciennes à PARIS

Fac-Similé de l'Etiquette